Ellenzék

Politikai napilap

Előfizetési ár:
Kolozsvárott házhoz hordva:
Egész évre ... 16 k.
Negyed évre ... 4 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ... 24 kor.
Negyed évre ... 6 „
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelenik minden nap, ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

XXIII. évfolyam 265. szám. Nagyvárad Vasárnap, 1917 november 18.

Az Ecs, mint védelmi vonal.

Olaszországi hadihelyzetünkből kifolyólag mindinkább ráterelődik a közfigyelem az Ecs folyóra, mint egy olyan vonalra, melyben az olaszok csakugyan képesek volnának további előnyomulásunknak gátat vetni.

Hogy hogyan és miként fog kialakulni a legközelebbi jövő, azt nem tudhatjuk, valamint arról sincs tudomásunk, hogy az olasz hadvezetőség melyik vonalat szemelte ki és rendezte be a védelemre, de azt a tényt már ismételten leszögeztük, hogy a Piavén tul az Ecs folyó az első nagyobb természetes akadály, mely a védelem szempontjából szóba jöhet, mert a Brenta vonal tartása ugy taktikai mint pedig stratégiai szempontokból lehetetlennek mutatkozik.

Az Ecs előtt csupán még egyetlen védelmi vonal képzelhető el, nevezetesen az, amelyik Déltirol esücskétől az Ecs menti Ala városkától kiindulva Vicenza és Padua vidékén át huzódik le a tengerig, az Ecs torkolata felé. Harcászati szempontból nem mondható ez a vonal éppen kedvezőtlennek, amennyiben északi szárnya Verona várára támaszkodva igen jól telepithető a lessini Alpesek északkeleti szegélyén.

Az állás közepén is a telepitéshez kedvező viszonyokat nyujtanak a M. Berici és a Colle Euganeinek nevezett és a síkságból elszigetelten kiemelkedő dombvidékek, mig a déli szárny biztosan támaszkodik a tengerre és annak mocsaras partjaira.

Nagy hátránya azonban ennek a vonalnak az, hogy fontos és gazdag városokat mint Schio Theinne, Vicenza és Pádua von bele a védelmi vonalba vagy annak közvetlen körébe. De meg az is egy igen nagy hátránya, hogy hátában alig 40 kilométerre van az igen nagy akadályt nyujtó Ecs folyó, mely az elől levő állásnak áttörése esetén igen könnyen végzetes katasztrófának lehet az okozója.

Vizsgáljuk meg most már, az Ecs folyó védelmi viszonyait.

Az Ecs Déltirolnak e főfolyója és már vizmennyiségénél fogva is tekintélyes akadály. Általános folyási iránya itten gyengén délnyugati. Trientől délre a völgye erősen összeszükül és az olasz osztrák határ közelében már csak alig 100 m. széles, Rivolinál pedig, mely a határtól mintegy 12 kmre fekszik, olasz földön egy egésszen szük sziklaszorosban, a 2 és fél Km. hosszu „Chiusa Veneta"-ban folyik. A sziklaszoros oly keskeny, hogy abban a folyón kivül még csak éppen a müutnak és vasutnak van helye a folyónak keleti oldalán.

A folyó másik partján vezető müut a Chiusa Veneta északi bejárata által elfordul az Ecstől és a szorost megkerülve felkapaszkodik a 2—300 méter magas Rivoli—Cersicó forsikra, hogy azután a szoros déli kijáratánál ismét az Ecshez simuljon. A folyó most nemsokára teljes derékszögben megtörve délkeleti irányt vesz föl Bádia ig, honnét azután általános keleti irányt követve, siet az Adriai-tengerbe.

A folyónak a védelemre figyelembe jöhető szakasza a Rivoli fensikról az Adriáig mintegy 160 Km. hosszu.

Vegyük most már sorra ennek az állásnak előnyeit, hátrányait és pedig ugy harcászati, mint pedig stratégiai szempontból. Mindjárt az első pillantásra szembetünik az a nagy előny, hogy az állásnak tenger felőli déli szárnyát megkerülni nem lehet és a Gárda tóra támaszkodó másik szárnynak a megkerülése is igen nagy nehézségbe ütközik. A megkerülés csupán a Gárda tótól nyugatra képzelhető el Chiese völgyében Brescia felé. Az állás tehát mindkét szárnyán erősen támaszkodik és pedig egyfelől a tengerre, másfelől pedig a veronai hatalmas övvárra és az erősen megerősitett rivoli—cerainói fensikra. Az állást a hátsó vidékkel igen jó vasut és uthálózat köti össze ugy, hogy az állás bármelyik részébe gyorsan nagy csapattömegeket, lőszert és más hadiszükségleteket lehet szállitani. A védelmi vonal mögötti csapateltolásokra is az állással párhuzamosan vezető rokád vasuti és utvonalak állanak rendelkezésére, az ellenség ágyutüzének határain kivül. Az állásban valamint a mögött is a mozgási viszonyok kitünőek. Ha figyelembe vesszük még azt is, hogy az állás mögött futó Mincio és Pó folyó számos helyen át van hidalva, sőt Peschiera, Mantua, Ostiglia és Ferraránál hidfőszerüleg meg is erősitve, ugy stratégiai szempontból az Ecs folyót egy kitünő védelmi vonalnak kell minősitenünk.

Ennek a védelmi vonalnak az is nagy előnye, hogy relative igen rövid, mely körülmény a mostani oly sulyos veszteségek szenvedett olasz hadseregnél egy igen fontos számottevő faktor, amennyiben ez a csekély kiterjedés lehetővé teszi a sulyos veszteségek pótlására is az állásnak megfelelő dotálását csapatokkal, ágyukkal és más harci szükségletekkel. Hadászati szempontból azonban az állásra nézve hátrányosnak kell jelezniünk azt, hogy az olaszok ismét egy óriási nagy darab földet kénytelenek föladni, még pedig Velencének legtermékenyebb vidékét, számos nagy várossal az élén Velence hadkitétójével, melynek jelentőségére már a multkoriban rámutattunk.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkivüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó ujdonságok kész női confectói alsó szoknya, miedervédő, kész fehérnemüek, harisnyák, nap- és esőernyők kaphatók Szabómühelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Még azután az is bizonyos, hogy amennyiben a támadásnak sikerülne Déltirol déli nyugati csücskén a Judikarien on, vagyis a Chiese völgyén keresztül Onesein környékén az olasz sikságra magának utat törni, akkor az egész Ecs-állás tarthatatlanná válna, mert a támadó annak egyenesen az oldalába és hátába kerülve, a védőt arra kényszeritené, hogy a Pó folyó mögé visszavonuljon. Es esetben már Lombardia is erősen veszélyeztetve lenne.

Nézzük most már, hogy milyenek a viszonyok hadászati szempontból, tehát a folyó lokális védelmezését illetőleg.

Az Ecs szélessége a Rivoli fensikról kezdve 80—280 méter között váltakozik, mélysége pedig normális vizállásnál is 2—4 méter. Egészen Veronáig igen nagy a viznek a sebessége, de azon alul már lomhább folyásuvá válik. Átgázolni sehol sem lehet rajta. A folyó május és juliusban, de különösen a szeptember és novemberi időszakban szokott erősen megáradni (esős évszak). Igen sok híd van rajta nevezetesen Verona felett Pontonnál 1, magában Veronában 7 és Veronán alul 12, melyek többnyire mind vasból épült hidak. Az Ecs tehát tekintélyes akadály, melynek értékét a folyót kisérő mocsaras vidék csak még inkább fokozza. A védelem szempontjából hátrányos körülménynek kell tekintenünk azt, hogy a folyó teljesen a síkságon folyik és még a legkisebb terepemelkedések sem kisérik partjait.

Igen figyelemre méltó körülmény még az is, hogy a folyót Veronától kezdve 4—9 m. magas töltések szegélyezik. A viz tükre már Veronánál oly magasan van, mint a mellékterep és innét kezdve a töltések közé szorított Ecs tükre mindinkább a terep fölé emelkedik, ugy hogy helyenként 7 méterrel folyik magasabban mint a folyót környező sikság szintje van. Ezt a különleges körülményt már az olasz sikság katonai földrajzi méltatásánál is felemlitettük, de most ismét kiemeljük, mert a folyó védelmezésével kapcsolatban az a nagy kérdés merül föl, hogy vajjon hol foglaljon a védő állást? Magán a parti töltéseken vagy valahol hátrább? Megjegyzetik, hogy csak a parti töltések oly szélesek, hogy rajtuk rendesen kocsiut fut végig. Ha a védő a nyugati part töltésein foglal állást, akkor a folyót mindenütt uralja ugyan, de a tulsó part töltései mögött egy valóságos holt tér keletkezik, melyet bajtó lövésekkel elérhet ugyan, de be nem láthat. Ha pedig a keleti part töltésein telepiti a védő a vonalát, akkor pompás kilövése van ugyan előre, de közvetlenül a háta mögött az Ecsnek nagy akadálya van.

Arra, hogy a védő valahol az Ecs nyugati parti töltései mögött foglaljon állást, még gondolni sem lehet, mert hiszen akkor, hogy kilövése legyen, egy legalább is 10—20 méter magas töltést kellene kiemelnie a folyó mögött, a mi pedig oly óriási munka lenne, melyet igazán még kombinációba sem vehetünk.

Van azonban a dolognak még egy igen érdekes oldala is, nevezetesen, hogy az esetben, ha a védő a nyugati part töltésein foglalna állást, igen könnyen elképzelhető az az eset, hogy a támadó nehéz tüzérségével egy vagy több ponton tervszerü lövetésével a töltést átszakitja és a védő hátterületét vizzel teljesen elárasztja. Ismétlitem rámutatunk arra is, hogy az elárasztás gondolata 1866 ban az osztrák déli hadseregi főhadiszállásán tényleg megfontolás tárgyává tétetett, de annak keresztülvitelétől, tekintettel az azzal járó óriási pusztitásokra mégis lemondottak. Ha mindezeket a szempontokat mérlegeljük, ugy lehetetlen arra nem gondolnunk, hogy vajjon ezt az elárasztást az olasz hadvezetőség nem vette e mostan a legkomolyabban tervbe?

De viszont ha az Ecsnek keleti partj töltésel vágatnának át, akkor néhány nap alatt az egész alsó Ecs vidéke Veronától le a tengerig egy óriási, helyenként 20—30 kilométer széles tó felülettó alakulna át, melyen keresztül minden támadás lehetetlenné válna. Megjegyezzük még azt is, hogy nem csak az Ecs, hanem az azzal összeköttetésben álló Gorzone, Adigetto és Bianco csatornák is, ily magas töltéseken folynak, ugy hogy egy tervszerü elárasztással valóban óriási területeket lehet itt vizzel elárasztani.

Egy ilyen elárasztásával az olaszok a minimumra redukálhatnák frontjukat, de visszont a mi arcvonalunk is ugyanolyan mértékben rövidülne meg. Az olaszokra nézve az csak annyiban jelentene positiv hasznot, hogy országuk további területeit biztosithatnák a háború pusztitásaitól, vagyis hogy további előnyomulásunknak hosszu időre gátat vetnének.

A mondottakból következik tehát, hogy az Ecs vonala, habár stratégiailag igen kedvező, de taktikai, vagyis hadászati szempontból birálva el a dolgot, sokkal kevésbbé alkalmas, mint a cikkünk elején említett Ala—Vicenza—Paduai védővonal.

Hogy az olasz hadvezetőség mire határozta el magát, azt majd a legközelebbi idők eseményei fogják megmutatni. Ismételten leszögezzük azonban azt a tényt, hogy az Ala—Páduai védővonal tartása csak ugy képzelhető el, ha az olaszok képesek arra, hogy *tekintélyes haderőket vessenek latba a Gárda-tó és a Sette Communi vidékén*, hogy azon állásuk felgöngyölitését megakadályozzák. Verona kétségtelenül megkönnyiti és előkészitheti egy ilyen olasz akciónak a sikeres keresztülvitelét.

A Stefánia-Szövetség képkiállitása a megyeházán.

Tizenkét esztendeje, hogy az első képkiállitás megnyilt Sz. László városában s hogy e sorok irója az első kiállitási beszámolót irta a Tiszántúl részére, de talán soha nem látszott e föladat nehezebbnek, mint most, mikor az áldott emlékezetü József nádor unokája, Stefánia királyi hercegnő védőkézsége alatt nyilik meg kiállitás, amelyen maga a fáradhatlan asszony is a kiállitó művészek sorába áll egy nagy, nemes magyar nemzeti cél szolgálatában. Esztendőkre jut minden a nagy szeretet, amellyel az uralkodó család e magyar ága a magyar nemzet iránt viseltetett József nádortól kezdve Józsi főherceggig, ki 3 esztendeje védi nős honvédjeivel az ezeréves haza szent földjét. Magyar szivnek hogy gondolhatna erre megindulás nélkül!

Stefánia királyi hercegnő is itt lakik Magyarországon, Orosvárott a Duna mellett, mint őseinek magyar főnemesi családjának sarjadéka, mint sok jótékony magyar egylet tevékeny védaszszonya. Most pedig Sz. László városát tisztelte meg művészetének alkotásával, hogy köszönetünket gyönyörködtetve állitsa egy nemes cél szolgálatában. Az ő képei kristályosodási középpontját képezik az egész kiállitásnak. A vármegyeház diszterének asztal fala előtt, mint Fessty millenniumi képe áll, emelkedik egy spanyolfal, előtte a képet. Előtte dobogó szongorával. E spanyolfal közepén a hercegnő pompás terdrépe díszelg. Podvinecz Ede festőtől, a hercegnő jelenlegi mesteréből. A kép arcélben, profilban ábrázolja magas vendégünket. A XVIII. századbeli hires angol arcképfestők modorában sötét lombháttérből emelkedik ki megdöbbentő elevenséggel a szép királyasszonyi alak. A képtől jobbra balra a fáradhatlan asszony képei méltó keretet alkotnak a porté körül: 18 kép teljes szinpompában ragyogó virágkép, szantinik, orgonák, nárciszok, rododendronok, tabdrózsák, violák, jonquillok többnyire vázákban; egy csendéletet, pompás szinösszehangolással: vázák kékes redőzetü háttérrel. Ez utóbbi képen a vázák szinjátéka, tükrös fénye bámulatosan hü és igaz. Bámulatunk növekszik, ha meggondoljuk, hogy a fáradhatlan asszony csak az utóbbi időben rendszeres művészeti oktatásban. Nyáron a virágözön Lacroma szigetén vagy Abbáziában szolgálja ihletőjét, melyről a hercegnő a kiválóan érdekes levelekben gyönyörü könyvet irt.

A magyarnóta udvar felőli falán *Vágó Pál* hangulatos Szénászása kezdi meg a sorozatot. Téli alkony pirja festik el a nagy vas ligetet. A szénások egyszerüen remek. Mellette *Tornai Gyula* Hindu varázslójának képviseli a fiatal kaleidoskop finom művészetét. Erre *Podvinecz* hercegnőnek, a hercegnő mestere képei következnek, szép figurális képek és virágok. A fiatal művésznő skálája igazán gazdag. Kiemeljük egy szép nemzeti: Orosvári tájat. Két fiatal hölgy meghitt együttlétében a teázó asztal mellett. Nem utolsó tőle Gitáros lány. Szép komoly kép sötét szinhangulattal az Állatkoria. Bájos az álvilágkönyv. Bravuros bevégzettségü egy műnehezi aktja. Hozzá tesszük, hogy a fiatal művésznő 44 képszámot állitott ki tájak, virágok, néhány pillanatnyi akt és szénrajzban, részletek az orosvári kastélyból, csendéletek szerepelnek, azt hiszem eléggé jellemzik művészete gazdag változatosságát. Az udvar felőli fal közepén Vágó Pál Európája a bikával foglalja el. Gazdag vörös virágzat hátteréből lép elő a bika, mellette a diadalmas, szinte ujjongó Európa. A fal többi részét a „mi művészünk" *Tibor Ernő* képei fedik. Egy circusi kép, két hangulatos interieur, dolgozó olvasók Elesd vidékén és egy városi pasti Impresszió.

Figyeljen!!

Mona Lisa fényképész a legszebb fényképeket készíti.

Műterem Nagy Sándor-utca 4. szám.

A VII. Hadikölcsön érdekében.

Értekezlet az akció szervezésére.

A hatodik hadikölcsönnél teljesen bevált Nagyváradon az a szervezet, amelyet városunk vezető férfiai hoztak létre s amelynek az elért szép eredményt köszönhetjük.

Ember Géza főispán és *Juricskay* Barna városi tanácsnok a most kibocsátandó VII. hadikölcsön érdekében ujból szervezik a propagáló akciót s a főispán e tárgyban értekezletet hivott össze tegnap délutánra a városházára.

Az értekezleten a város vezető egyéniségei, a pénzintézetek vezető férfiai mintegy ötvenen vettek részt.

Ember Géza főispán elnök az értekezletet rövid beszéddel nyitotta meg. Felemlitette, hogy a pénzügyminiszter, a multak alapján, nagyon bizik abban, hogy Nagyváradnak pénzvilága ismételten vesz részt az utolsó hadikölcsön jegyzésében.

Juricskay Barna rámutatott a háború mai kedvezőtlen álláspára. Bizik abban, hogy Nagyvárad ezuttal is, mint az előbbi hadikölcsönöknél, darabanm kivesszi a részét a jegyzésekből. Ennek elérésére azonban fontos a helyes szervezkedés. Különösen felhivja az értekezlet figyelmét a biztositó intézetek ajánlatára, amelyek révén a szegényebbek is könnyen jegyezhetnek hadikölcsönt. Szükséges a központi intéző bizottság, valamint városrészenként a körzeti bizottságok megalakitása, amelyek propagálásának a multban is oly nagy eredménye volt. Alakitsuk meg most is ezeket a bizottságokat. Kérjük fel továbbá a pénzintézeteket, hogy a náluk történt jegyzéseket közöljék a központi irodával, hogy nyilván tarthassák, kik nem jegyeztek s kik jegyezhetnének még nagyobb összeget. Kérjék fel a sajtót a propagálás támogatására. Nyilvános helyeken előadásokat tartsanak a jegyzés érdekében. Ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A VII-ik hadikölcsön propagáló bizottság alakuljon meg és mondja ki, miszerint a hazafias cél érdekében a VII-ik hadikölcsön sikeréért a legmesszebb menő agitációt kivánja kifejteni. Különösen azért, hogy a siker teljes legyen módot kivánnak nyujtani a kisebb anyagi erőnek rendelkező polgároknak is a jegyzésben való részvételre, és ezen szempontból kivánatosnak tartja, és örömmel látja a hadi biztositó intézetek mindegyikének azon szándékát, hogy élethiztositásaikra kedvezőbben nyujtanak módot a hadikölcsön jegyzésében való részvételre és a biztositó intézetek mindegyikének és irányu ténykedését szivesen ajánlja a polgárság figyelmébe.

A propaganda sikeres administrációja szempontjából elhatározza a következő bizottságoknak a megalakitását, és pedig:

a központi bizottság:

Siket Trajan őméltóságának elnöklete mellett Baróthy Pál, dr Hoványi Gyula, dr Kocsán János, Biró Márk, Boros Jenő, dr Grósz Menyhért, dr Fried János, Hegedüs Nándor, Hiemesch Frigyes, Materny Imre, dr Nagy Mihály, dr Popovits Miklós, Stark Gyula, Székely Sándor, Székely János, Tabéry Ármin, dr Thury Kálmán, Kecskeméty Lipót, Kelen Béla, Lebovits Rudolf, Sulyok István, Steinbach Mór, dr Adorján Ármin, dr Bárdos Imre, Bleyer Endre, Breider Ármin, Incze Lajos, Incze Lipót, Mihelfy Lajos, dr Perczel Adolf, Brand Viktor, dr Rezső Mór, Ternyey Antal, Várnay Ferenc, Fehér Dezső, Sas Ede, Marton Manó, Papp János, Vidosits Gyula, dr Krüger Aladár és dr Papp Károly, Horváth Árpád, Havas Mór, dr Popper Ákos, Friedländer Ernő, dr Demetrovits Elek, Moskovits Miksa, dr Kereszthy Kornél, Szőke Sándor, Lővinger József, Papp Koriolán, Fleischhacakker Hugó, Szemes Ferenc és Szemere Miklós urakat, mint bizottsági tagakat beválasztani.

A központi bizottság feladata a propagálásnak ügyét a város területén és a városháza földszint 28. sz. szobájában központi hivatalt nyit, illetve tart fenn a hadikölcsönjegyzés időtartama alatt.

A nagybizottság már most a következő körzeti bizottságokat választja meg azon kéréssel, hogy a körzeti bizottságnak magokat a szükséghez képest a körzetben lakó polgárok sorából minél nagyobb mértékben kiegészitsék, hogy ez által a propagálás minél nagyobb kiterjedésü legyen.

I. Olaszi városrész körzeti bizottsága:

Imrik S. Zoltán elnöklete alatt: Buttyka Lajos, Zboray Gyula, Singláry Gyula, dr Balázs Elemér, Vass Bertalan, Vasady Lajos, dr Davida Lajos, Varró Domokos, Stanislavszky Adolf, Karácsonyi János, Németh István, Jelinek Ferenc, Farkas István, Aranyi Albert, Barna Jenő, Badar Béni bizottsági tagok.

III. Pét városrész körzeti bizottsága:

Dr Olasz Béla elnöklete alatt: Hann Lajos, Balogh Károly, dr Pácz Sándor, Fábry József, dr Fábry Albert, dr Zsigmond Andor, dr Kassay Kálmán, dr Géher Lambert, Szkuba Gyula, Brém Lőrinc, dr Vuckics Gyula, Kiss Gyula, Balogh János.

III. Ujváros városrész körzeti bizottsága:

Dr Friedlender Sámuel elnöklete alatt: Lestyán Endre, Balogh Vilmos, Czeglédy Jeremiás, Cser János, Szabó Károly, Pásztor Ede, Brüder Jenő, Leitner Márton, Jónás Andor, Klein Sámuel, Mihelfy Jenő, Hajdu Zoltán, Schönberger Ármin, Fekete Sándor, Horváth Géza, Lédig Miklós, Morgenstern Ferenc, Urán Mihály, Weisz Ábrahám.

IV. Külváros városrész körzeti bizottsága:

Pásztor Ferenc elnöklete alatt: Perczel Dávid, Kardos Dezső, Julács Gyula, Partmann Sándor, Márton Sándor, Balogh Dénes, Pelle János, Kovács Kálmán, Mándi Rezső, Farkolics Károly.

V. Véralja és Csillagváros körzeti bizottsága:

Löwenstein Zsigmond elnöklete alatt: Gitye József, Ripjner Henrik, Blau Mór, Eisele Sándor, Dan

---

A diszterem keleti oldalán a sejtő fölött Vágó Pál gyönyörű képe *Budavár ostroma* nyert most helyet. Vitéz honvédeink törtetnek fel az ős várba a szelős résen, melyet a falon tátottak. A nehéz és sok lehetetlenben hősiesen, kétségbeesve most hősiesen tudat bravurral oldotta meg a kitünő mester, kinek nemes kompozicióját „A magyarok Kijév előtt“ annak idején magát Munkácsyt inspirálta a „Honfoglalás“ megalkotásával. Nagyon szép, eredeti az alkotó bátor tusó kép: Keresztre feszitett Krisztus az argyalokkal. A Megváltóhoz angyalseregek ereszkednek alá, hogy lehulló vérét felfogják és felvigyék engesztelésül az egekbe. Mellette ugyancsak Vágó Pálnak egy szinmagyar kép: Erő nincs. A felbékélő már alszik egy a nap, de az alföldi tündérmesének fényében megjelenő fakósseket. Most, hogy e gyönyörű alkotásoktól évek óta távolmaradó Vágó Pál a mi kiállitásunkban mégis megjelent, csakúgy jutott 1900-ki párisi munkái egyik legkedvesebb szomszédja: mikor a Palais de l'Hongrie-ban, a huszéterem-ben Vágó remek csataképeit, hussárruháit hasonfiasan büszkeséggel szemlélték. Az ő nobilis müvész elének alkotásai legfőbb diszei kiállitásunknak, legalább a mi szerény véleményünk szerint.

A megyeház Széchényi-tér felőli falát

---

spanyolfalakkal több fokra csökkentek. Az előbbiek mellett várodi müvészünk, *Mikes Odön* képei fognak 3 virágkép, 3 tái. Az előbbiek közül kiemeljük pompás színezésü és fényhatásu erdei képét kecskékkel. Pompás motivum az erős hegyoldal lepillantással a mélybe. Rév vidéke juliusi esőnkbe. Ugyanez fülkében függ *Kernstock* Károly szinvésztanár Károly király koronázásáról. *Feiks* Jenő szép képe: Nő kutyával, *Plányi Feiks* Jenő szép képe: Nő kutyával, *Plányi* Ervin Ölesasszonya. Odább: *Teplánszky* Sergő tulipánja és Bükösi nicaraslete. A második falkban *Faragó* Géza napsütéses kertje ragyog világos szinekben. *Borcsók* Samu fanyar tájképei nem kevésbbé kötik le a járógató figyelmét. Csupa levegő, mélység minden tája. A komborzat oly bámulatos szakértő minőben pasztellben festette. E fülkében kapcsolódik egy bájos uri leány, finom müvésznő tollrajzainak sorozata *Kőszeghy Mariann* é, mely kellemes változatosságot hoz a szines ábrázolások köré finom jellemző erejü vonalaival. Hangulatos levegős *Mund* Bugó Hegyi tája. *Andaházi Kasnya* Béla két kis halvány tónusu, napsütéses tája kedves impresszió. Háborus, harctéren készült kép is van néhány: *Biró Márton* szerb temetőt vetett vászonra, mely mellett magyar katonaság halad. Háborus emlék ez a 1915 ből. *Plányi Ervin* arban nőt festett.

Szép csendéletet *Körmendy Ervin* virágokból vázája *Magyar Mannheimer Gusztáv* a nagy kolorizmus egy kis tájképpel. *Rippl Rónai* egy igen jellemző tanulmányfejjel van képviselve. Igen karakterisztikus még *Rudnai Gyula* kosárkája, naturalista modorban. A Dalliák festője, *Márk Lajos* most is kacér nő festett tükör előtt. mindkettő *Iványi Grünwald Béla* kis képe, bár a bites naturalista fiatalabb korszakából. És még nagyon sok kiállitó müvészünk. Egyébiránt ugy tudjuk, hogy Iványi legujabban a renaissance nagy müvészetéért lelkesedik. — A plein airista *Vaszary János* müvészetét kontrasztszerüen sötét interieur képviseli: Emlékek. *Körmendy Frimm.* a Montmartre egy részletét adja, bár térben a Jézus Szive basilika fehér kupolájával. A Tavaszi enziasztája, *Katona Nándor* merész szinezésü bajnaillal közül le figyelmünket, *Teplánszky* egy hangulatos kis parasztudvarral. Finom akvarell Galánthai *Fekete Béla* csendélete: kinai tea service, melyet be is szerjuk rövid tárlati szemlénket.

Ha csak a nemes célt és puszta neveket szoroltuk volna fel, elég lett volna a szép tárlat ajánlására, mely ritka müélvezettel tölti el minden figyelmes látogatót. Jöjj és lásd!

Némethy Gyula dr.

„GLOBUS“ MŰINTÉZET NAGYVÁRADON

NAGYPIAC TÉR KUGLER-HAZ

KÖNYVKÖTÉSZET

KŐ- ÉS KÖNYVNYOMDA ÉS VONALAZÓINTÉZET ÜZLETIKÖNYVEK GYÁRA

MÜVÉSZI KÖNYVKÖTÉS IZLÉSES NYOMTATVÁNYAI ELSŐRANGUAK KITÜNŐ ÜZLETIKÖNYVEK

TELEFON: 49. INTERURBÁN.

PAPIR, IRÓSZER ÉS IRODAI FELSZERELÉSEK NAGYKERESKEDÉSÉBEN A LEGOLCSÓBB ÁRAK.

cse János, Grósz Géza, Gerő Jenő, ifj. Klein Sámuel, Kiss Gyula, Márniger Károly, Neubrunn Jakab, Reich József, Silbermann József.

VI. Vclence városrész körzeti bizottsága :

Dr Halász Gyula elnöklete alatt: Kovács József, Friedmann Fülöp, Guttmann Sámuel, Meisel Ferencz. Markovits Dezső, Róthbart Ede, Róthbart Bernát, Rotbart Iguác, Szalay József, Sternberg Salamon, Tokay Mihály, Török Sándor és Vajda Géza bizottsági tagok.

Végül méltóztassék megkeresni a pénzintézeteket, hogy az eddigi jegyzéseket az intéző bizottság központi irodájával közölni szíveskedjenek annak megállapítása céljából, hogy kik azok az egyének, akik a hadikölcsön jegyzésekben eddig még részt nem vettek és már most méltóztassék az intéző bizottságot oda utasítani, hogy mindazoknál, akik a jegyzésben még részt nem vettek, a megbízottak útján, illetve személyesen járjanak el és figyelmeztessék az illetőket polgári kötelességük teljesítésére.

Végül méltóztassék felkérni az intéző bizottságot, hogy a hirdetők útján a város polgárságához a jegyzés érdekében felhívást intézzen és méltóztassék az intéző bizottság figyelmébe ajánlani, nem tartaná-e szükségesnek a propagandának hatásosabb kifejtése érdekében városrészenként értekezletek és előadások tartását. Általában méltóztassék már most Siket Trajan elnöklete alatt megalakított központi bizottságot felkérni, hogy a VII ik hadikölcsön jegyzés minél sikeresebbé tétele érdekében a szükséges intézkedéseket lehető belátása szerint kellő időben megtenni. Továbbá méltóztassék már most körzeti bizottságok elnökeit felkérni, hogy körzetenként megalakítani és a VII. hadikölcsön jegyzés propagálását a legrövidebb időn belül megkezdeni szíveskedjenek.

Rövid hozzászólások után a határozati javaslatot elfogadták s ezzel az értekezlet véget ért.

*

A Népszövetségi Hitelszövetkezetnél mindennap d. e. 10—12 ig és d. u. 3—5 ig lehet a VII ik hadikölcsönre jegyezni készpénzzel vagy részletre, valamint lombardkölcsönnél nemcsak a tagoknak, hanem bárkinek is. A hadikölcsönjegyzéssel egyidejűleg be lehet lépni a januárban megindúló 6. évtársulatba is.

Visszavert angol-francia támadások.

Berlin, november 17. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Rupprecht bajor trónörökös vezérlőtisztjeinek hadcsoportja: Flandriában Dixmuidentől és az Ypernból Stadenbe és Roulersbe vezető vasutak között a tüzérségi tűz délutánra feléledt. Rohamcsapataink a Blankert-tótól délre húzódó belga tölcsér vonalakból 1 tisztet és 62 embert hoztak magukkal. A st. quentini déli szakaszon az erős tüzérségi, valamint aknavető harc tegnap is tartott.

A német trónörökös hadcsoportja. Az Ailette környékén Auberivétől északnyugatra és a Maas keleti partján folyt sikeres előőrsi harcokban *francia*kat ejtettünk foglyokul.

A keleti és macedóniai szakaszon a helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásmester.

Megalakult a Stefánia-szövetség.

Az anya- és csecsemővédelem ünnepnapjai.

Ez a hét az anya- és csecsemővédelemé. Az egész nagyváradi Társadalom a nagyszerű nemzetmentő eszme zászlaja alá lépett s a Stefánia szövetség megalakításával Nagyvárad társadalma jelentős lépést tett azon a téren, amelyen eddig is oly szép eredményeket értünk el: a jövő Magyarországnak megmentése terén.

A Stefánia szövetség megalakulása azon a módon történik, a mint azt jeleztük s a mely módon egyedül lehetséges üdvös eredményt elérni: nem alakul új egyesület, hanem a *jótékony egyesületek autonomiájuk és külön vagyonkezelésük teljes épségben tartása mellett tömörülnek a szövetségben*, mely viszont az anya- és csecsemővédelmet minden egyesület keretében egységesen szervezi és még hathatósabbá teszi.

A tegnapi nap eseményeiről a következőkben számolunk be:

A Stefánia szövetség megalakulása.

Tegnap délelőtt 1 órakor tartotta a Stefánia szövetség alakuló gyűlését a városháza tanácstermében nagy és előkelő közönség jelenlétében.

Az elnöki emelvényen Ember Géza főispán, dr Tauffer Vilmos egyetemi tanár, dr Madzsar József a Stefánia szövetség igazgatói foglaltak helyet. Ott voltak még: Radu Demeter g. kath. püspök, Malatinszky Lajos főispán, dr Lábán Lajos táblabíró, Szaniszlavszky Adolf főügyész, Rimler Károly polgármester, dr Fráter Imre, dr Konrád Jenő, dr Mayer László, dr Mórics Ernő főorvosok, dr Istvánffy István, Verner Kálmán, dr Kőszeghy Aladár, Kőszeghy József, dr Gróss Menyhért, Lukács Odön, Schwarz Isidor, Gábel Jakab, Pastor Ferenc, dr Altmann Jakab, dr Edelmann Menyhért, Materny Imre, dr Debreczeny Lajos és a város jótékony nőegyleteinek vezetősége.

Ember Géza főispán néhány meleg szóval nyitotta meg az értekezletet, utána dr *Tauffer* Vilmos az országos hírű egyetemi tanár tartotta meg előadását. Kifejtette, hogy a nemzetnek mily fontos érdeke fűződik a csecsemővédelemhez. A statisztika igazolja, hogy Magyarországon milyen elszomorító a gyermek halandóság. Nálunk a gyermekek 50 százaléka hal meg, míg a művelt külföldön a halandóság legfeljebb 20 százalék.

Ezt a nagy nemzeti veszedelmet el kell háritani. Magyarországi megelőzte a művelt nyugatot az elhagyott gyermekek állami gondozásba vételével, amire az állam évente 10 milliót költ. Hat hétezer gyermek ellátásáról gondoskodik az állam, de mi ez 670000 ujszülöttel szemben?

A gyermekvédelem nagyfontosságu állami feladatát a Stefánia Szövetség teljesíti átrubázott hatáskörrel. A Stefánia-Szövetség egyesíti az összes hasonló célu egyesületeket. Emellett minden egyesület saját principiuma szerint működik, a Stefánia Szövetség csak arról gondoskodik, hogy az együttműködésben célszerűség és rendszer legyen. A Stefánia Szövetség hatalmas organizációról gondoskodik, létesíti a védőnők hatalmas szervezetét. Az anya- és csecsemővédőnő nem díjnokos, hanem állandó fizetéses alkalmazott s minden 3000 lakosból álló községben működik egy védőnő s az összes védőnők a Zita királyné Központnak lesznek alárendelve. Az előadó e szavakkal végezte beszédét:

— Ha így gondoznók a gyermeket, akkor nyugodtan adhatjuk át azok kezébe, akik majd annak valláserkölcsi nevelésére gondoskodnak.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után dr *Edelmann* Manyhért, az állami gyermekmenhely igazgatója ismertette a nagyváradi gyermekvédelem történetét. Hangsulyozta, hogy a tüdővész csak végső akkordja egy dalnak, mely már a csecsemőkorban kezdődik. Kiemelte a Kath. Nővédő Egyesület tagjainak rendkivüli buzgalmát s igy ez az egylet felveszi a versenyt bármely más egyesülettel. A Stefánia-Szövetség szervezettebbé teszi Nagyváradon a csecsemővédelmet s működése elé legszebb reményekkel nézünk.

Dr *Madzsar* József vonzó előadásban ismertette a szövetség célját s kérte a gyűlést, hogy mondja ki a Stefánia-Szövetség helyi fiókjának megalakulását.

— Nagyváradon — ugymond — meg vannak a Szövetség céljaira alkalmas szervi jótékonysági testületek formájában, azonban a tapasztalat igazolása szerint hiányzik az egységes vezetés. Az administráció egységességében rejlő erő félreismerhetetlen. Ennek az erőnek megszervezéséről van most szó. *Mi nem az egyesületek autonomiáját kivánjuk a magunk részére, minden egyesület az eddigi önállóságában működhet tovább, csupán az anya és csecsemővédelmi ügyekben engedjenek vezető kezet a Stefánia szövetségnek.* Kétségtelen, hogy a szövetkezés Nagyváradon is éppen ugy be fog válni, mint az ország igen sok helyén már bevált.

A szónokok beszéde után *Ember* Géza főispán bejelentette, hogy az alapszabályok letárgyalására és a szövetség váradi fiókjának megalakulására uj összejövetelt határnapot fog kitüzni.

A főispán előterjesztésére ezután a jelenlevők megválasztották az alapszabályok szervező bizottságát. A bizottság tagjai Elemér Ferencné, Pallay Lajosné, dr Ágoston Péterné, Csiffra Kálmánné, Horváth Árpádné, Schütz Albertné, Tordai Molnár Gézáné, dr Fráter Imre, dr Gróss Menyhért, dr Edelmann Menyhértné, dr Konrád Jenő, dr Altmann Jakab, dr Mayer László, dr Schiff Ernő, dr Mórics Ernő, dr Moor Samu, Sujyok István és dr Kata Béla lettek.

A képkiállitás megnyitása.

A vármegyeház dísztermében lévő műtárlat megnyitására délelőtt 11 órakor Biharmegye és Nagyvárad előkelő müértő közönsége gyűlt össze. A nagyszámu közönség sorában ott voltak:

Gróf Széchényi Miklós püspök, Malatinszky Lajos és Ember Géza főispánok, Rimler Károly polgármester, dr Lábán Lajos a kir. tábla elnöke, Brám Lőrinc kanonok, dr Tauffer Vilmos egyetemi tanár, dr Madzsar Józsefné, dr Fráter Imre, Kacsánszky

Kornél, Verner Kálmán, Kőszeghy József stb.

A Himnusszal nyitották meg az ünnepet, melyet a színházi énekkar adott elő.

Ember Géza főispán felkérésére a kiállítást *gróf Széchényi* Miklós püspök nyitotta meg.

Örömmel tesz eleget a felszólításnak — mondotta — hogy ezt a szép kiállítást megnyissa és midőn ezt tessi nem mulaszthatja el, hogy köszönetet ne mondjon elsősorban Stefánia Lónyay hercegnő őfenségének azért, hogy fenkölt lelke nemes sugalatára a kiállítás fővédnökségét elvállalta, azt így létrehozta és annak fényét saját festményeivel emelte. De köszönetet mond a főispánnak is fáradozásáért, valamint a rendezőségnek és mindazoknak, akik közreműködtek a kiállítás sikerén. Kívánja, hogy mindnyájunk fáradozását siker koronázza, hogy minél nagyobb támogatásban legyenek részesíthetők a szegény gyermekek, akiknek érdekében készek vagyunk minden áldozatra és fáradozásra.

A püspök megnyitó beszédére felhangzó éljenzés után a Szózatot énekelte el a színtársulat.

Fehér Dezső olvasta fel ezután Stefánia főhercegnőnek, a rendező-bizottsághoz intézett következő üdvözlő sürgönyét:

Stefánia szövetség
jótékonycélu képkiállitás
elnöksége
Nagyvárad.

A képkiállitás megnyitása alkalmából szivem egész melegével üdvözlöm önöket Mélyen sajnálom, hogy akadályozva lévén, nem jelenhetek meg körükben. A képek vételárából befolyó összeg fordittassék az általam igaz szeretettel alakitott Stefánia szövetség céljaira, hogy Nagyváradon a mi drága anyáink és csecsemőink részére őket szeretettel gondozó meleg otthona létesüljön. Ez szivem leghőbb vágya

Stefania nővér
Lónyay hercegnő.

A főhercegnő táviratát hasságy éljenzéssel fogadta a közönség.

A Stefánia Szövetség hangversenye.

Fényes anyagi és erkölcsi sikerrel folyt le tegnap este a Vigadó nagytermében a Stefánia Szövetség hangversenye, mely alkalommal Operaházunk két jeles tagját, továbbá egy külföldön is előnyösen ismert zongoraművészt volt alkalmunk hallani és hálásak vagyunk az agilis rendezőségnek, amely nekünk ezt a kivételes élvezetet megszerezte.

A műsor első pontja volt Sas Elemér gyönyörű költeménye, „A nábob fia", melyet *Bihari Átos* adott elő szuggesztiv művészettel, melyel egész Nagyvárosdot már régen megbódította. A gyönyörű költeményben *Kurucz* János fiatal filiszter drámaibus sorsát. A szerzőt és az előadót a végén melegen ünnepelték.

Utána *Demény* Artur, az Operaház fiatal tenoristája énekelt a „Bajazzók" ból és Puccini „Tosca" jából egy-egy áriát. A művészt, kinek szép és ígéretes lirikus tenorja általános tetszést keltett, gyönyörű énekéért szépen megtapsolták. Ráadásul *Kurucz* Jánosnak egy hangulatos müdalát énekelte.

Ezután *Márkus* Lilly, kiváló és ismert zongoraművésznő adta elő Chopin egy nagyszerű komponcéját, utána pedig a saját szerzeményét. Művészi játékával most is elragadta hallgatóit, a kik benne nemcsak a zseniális és világhirű zongoraművésznőt ünnepelték, hanem a tehetséges zeneszerzőt is.

Hasonló lelkes ünnepeltetésben volt része *Pallay* Matildnak a fiatal, bájos operaénekesnőnek is, kinek még sok szép sikere lesz fényesen induló művészi pályáján. Gyönyörű organuma különösen a közép és felső regiszterben csengő kristálytisztaságu falsettthangjai és trilláji valamint lehelletszerű pianissimoi rendkivül hatást tettek. Nagy sikere volt úgy az operaáriákkal, mint *Kurucz* János gyönyörű müdalával, mely a jeles dalkomponistának egyik legszebb és legszimpatikusabb alkotása.

A koncert fénypontja azonban az a művészi szépségekben gazdag duett volt, melyet *Pallay* Matild és *Demény* Artur adtak elő. A „Bohémek"-ből ezekelték a „Kettős" t és ebben a páratlan zenei szépségekben gazdag müben, bő alkalmunk volt művésznőnek legjavát bemutatni. Mintaszerű éneklésükkel valósággal frappirozták a közönséget, mely megérdemelten tapsolt nekik.

Utánna ismét *Márkus* Lilly ült a zongorához és csattai is tehetséges, befejezett művészetével Liszt „Liebestraum" ját játszotta. A külföldön is oly sok szép sikert aratott művésznőt most is nagy ügyelemmel hallgatták és sokáig tapsolták.

Befejezésül ismét *Demény* Artur énekelt a „Parasztbecsület" ből, utána pedig Kurucznak egy szép népdalát adta elő és ezzel is lelkes ünnepeltetésében volt része, melyből kijutott a kitünő komponistának is, aki mindig szívesen jön vissza régebbi hazájába Váradra, a hol első sikereit aratta.

Hangversenyek, művészünnepélyek.

A kiállitás minden nap délelőtt 10 órától 1 ig, délután fel 4 órától fél 7 ig van nyitva.

A vármegyeház nagytermében ma kedden november 25 ig mindennap délután egy-egy pompás hangverseny, vagy müvészi ünnep színhelye lesz. Ma, vasárnap délután 5 órakor a tegnapi nagysikerü hangverseny vendégművészei hálából a nagyváradi közönség meleg ünneplásáért a tekintettel a Stefánia szövetség nagy nemzeti céljaira, teljesen dijtalanul lépnek fel.

A kiállitás helyiségeiben tartandó művészdélután külön érdekessége *Tsuk* Jolán, a fiatal koloratur hangversenyénekesnő szereplése.

Pallay Matild, akinek énekművészete, pompás skálaju gyönyörü hangja egy csapásra a nagyváradi közönség szivében férőhelyet szerzett, ma egész sereg gyönyörü kurucdalt és nehány gyönyörü áriát a Parasztbecsületből fog előadni.

Demény Arthur, az Operaház ragyogó friss hangu tenoristája és *Kurucz* János szerzeményei képezik a műsort.

Hétfőn délután 5 órakor a honvédzenekar Wagner-estélyen páratlan müélvezetet ígér. *Scharf* Károly művészi ambiciójának és tudásának teljes erejével készült erre az alkalomra s a Tannhäuser-Meistersinger, Bolygó Hollandi, Lohengrin egy-egy hatalmas áriáját fogja előadni.

Ez a Wagner hangverseny szenzációs zenei eseménynek ígérkezik. Hétfőn délután a Vörös Kereszt Egyesület hölgyei látják el a házigazdasszony szerepét.

Kedden délután 5 órakor a Szigligeti színház művész gárdája változatos és meglepetésnek szánt műsoru vig estet tart. Ez a mulatságos kabaré a Stefánia ünnepségek egyik legkompromisszumosabb mulatságos eseményének ígérkezik. Kedden a Biharmegyei Nőegylet felügyel.

Szerdán a honvédzenekar második operaestéje. Erkel, Verdi, Puccini, Bizet müveiből. A Hunyadi László cimü opera Hattyudalát és Verdi Álarcos báljának nagy áriáját most először játssa koncert zenekar Nagyváradon. A felügyeletet és házigazdasszonyi teendőket e napon az ipar. Nőegylet, Népkonyha és ipar. Leány Klub látják el.

A hét következő napjainak művészi programmját legközelebb közöljük.

Tárgyalás a pártok között.

Budapest, november 17. (Saját tudósitónktól.) *Londonból táviratolják: A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Három napos tárgyalás után, amely alatt Czarszkojeszelo két ízben cserét gazdát, a vasutas szövetség közvetitésével tárgyalás indult meg egy olyan kormány megalakitása végett, amelyben valamennyi socialista párt és a bolsevikiek is részt vennének. Valamennyi pártnak az a célja, hogy abelét közvetitse.*

Budapest, november 16. (Saját tudósitónktól.) **Stockholmból jelentik: Hir szerint Kerenszkit megverték. 30 ezer főnyi csapat érkezett segitségére, Kerenszki azonban nem jutott tul Czarszkojeszelon. Hir szerint elmenekült, hogy Kaledinnal egyesüljön.**

A bolsevikiek hatalma Pétervárom ezidőszerint biztos. Különben a helyzet bizonytalan. A legtöbb városban véres zavargások voltak.

Lorber Bernáth modern gépekkel berendezett
ékszer és aranyáru készitő műterme
f. évi augusztus 1-én Nagy Sándor-u. 2. sz. a. megnyilt.

Olaszország sorsdöntő órája.

Két nap mulva már 4 hetes lesz az a rettenetes sulyos seb, melyet a felső Isonzónál az olasz fején ejtettünk. Miut a derült égből a villám csapott le két marokra fogott villogó kardunk egyik leggyülöltebb ellenségünkre.

Első ütésünket sürü egymásutánban követték a többiek — miként a pörölyre tett tüzes vasra a kovács-kalapács ütései hullanak. Esze veszetten menekültek a legsulyosabb és még e hosszu világháboruban is eddig példátlanul álló vereséget szenvedett olasz hadseregek hátra felé. A Juli alpeseknek hóval födött sziklaóriásai is gyengének bizonyoltak abban, hogy diadalmas hadseregeink győzelmes áradatát föltartóztassák.

Még csak lélekzet vételére sem engedtünk időt a menekülő taljánoknak, hanem elementáris erővel küzdöttük le az elénkbe tornyosuló összes akadályokat, hogy állandóan nyomon követhessük a szétzüllött olasz tömegeket.

A Tagliamentónál sem vesztegettünk egy perccel sem több időt mint a mennyire éppen szükségünk volt, hogy kissé kifujjuk magunkat, azután tovább folyt a hajsza egészen a Piave mögáradt szennyes hullámáig. Az olaszok minden reménye omlott össze e három heti üldözés alatt.

A Piavénál megállottak győztes hadaink és már éppen tizedik napja násnak ott farkasszemet az olasz utóvédekkel. Tehát már tiz nap óta tüzetel a vad hajsza és az olasznak csupán az éjszakról reá rehesedő nyomásunk ellen kell védekeznie. Az Isonzói csapás óta most volt első alkalma reá, hogy kissé föllélegezzen és számba vehesse, hogy mije hiányzik és mije maradt még meg a nagy katasztrófa után.

Nagy és szomoru ténykedése lehetett ez az olasz hadvezetőségnek! Hiromszázezer fogoly és megbecsülhetlen tömegü hadizsákmány. Hiszen az olasz maga is támadásra készült, tehát óriási mennyiségben halmozta föl az Isonzó mögött a lőszert, hadianyagot és minden más egyéb becses készletet élelmiszerekben és ruházatban.

És ez most mind, de mind elveszett! Még csak arra sem volt ideje a menekülő ellenségnek, hogy ezeket a készleteket megsemmisitse.

De hát még az ágyuk! melyekből több jutott kettőnkre, mint amennyije béke idején volt az olasz hadseregnek. Az eddig összeszedegetett 2500 ágyunak és a hozzája tartozó lőszerkocsiknak vontatásához nem kevesebb, mint 25000 lóra lenne szükség, de ha ágyunként a rendszeresitett két lőszerkocsit számitjuk, akkor még 10000 lóval többet kellene vannunk. Hogy még tisztább fogalmat alkothassunk erről az óriási mennyiségről, hát képzeljük el, hogy ezek az ágyuk egymás mögé állitva szoros sorban, lőszerkocsik nélkül Nagyváradtól Nagyszalontáig, lőszerkocsijaikkal együtt pedig Nagyváradtól Temesvárig, vagy pedig Kolozsvárig, avagy Debreczenen és Nyiregyházán át Tokajig födnék be az országutat.

Ezt a veszteséget pótolni belátható időn belül lehetetlen. De a sok ágyuval együtt elveszett az a tömérdek sok lőszer is, mely az olaszok tervezte XII ik Isonzói csatára és Trieszt elfoglalására voltak szánva és felhalmozva. De mi kezdtük előbb és igy elveszett mindén, Trieszt, ágyu, lőszer és hadsereg egyaránt.

Hogy az olasz hadvezetőség számadása milyen eredményeyel záruli le és hogy a veszteségeik pótlására az antanttól mily fokú segitséget kapott, azt nem tudhatjuk, de tény az, hogy Olaszország sorsdöntő órája elkövetkezett. Most dől el, hogy mire képes még az olasz és hogy volt e elég erős izmu és szive az eddig ért csapások elviselésére.

A forradalom rémét idáig még sikerült féken tartaniok és már ez is egy nagy diadalom és nagy eredmény. Vélemenyünk szerint most már minden attól függ, hogy hogyan tudott és fog tudni legalább annyira konszolidálódni a megvert és bomlásnak indult olasz hadsereg, hogy a legközelebbi időben győzelmes seregeinket megállitani képes legyen.

A Hétköznap fensikján kemény és véres küzdelmek folynak, ugy mint azt mi jó előre sejtettük. Az Alsó Piavénál a flotta is megjelent már a mult szerdán előreláttuk. Ha a francia és angol csapatoktól hathatósan megerősitett olaszoknak sikerülne a Sette Communin lábukat megvetniök, ugy még lehetővé válna számukra a Schio—Vicenza—Padual állás tartása, hacsak átmenetileg is, hogy ezáltal a forradalom általános kitörését megakadályozzák. A helyzet sulypontja még mindig ezen a fensikon van tehát. Az Alsó-Piavénál ismét élénkebb mozgás van. Dunántuli honvédek keltek át a folyón és lépésről-lépésre tisztogatják és törnek maguknak utat a velencei lagunákban.

Nagy idők nagy eseményének vagyunk tanui. A gorlicei nagy áttörés óta minden őszszel nagy diadalokat arattunk 1915 őszén éppen ebben az időben a szerbeket kergettük magunk előtt és már mélyen benyomultunk a királygyilkosok földjén. 1916. év őszén pedig a hunyatthomlok menekülő olasz hadakat üldöztük már mélyen olasz földön, most pedig a hitszegő olaszok termékeny síkságán dörögnek ágyuink és a Velencei lagunák templomi csendjét magyar honvédek győzelmi kiáltásai törik meg, hogy Előre! Valóban Isten védő karja őrködik felettünk, ki minket ily hihetetlen győzelmekhez segitett és segit.

Mint a gomba a földből nőttek ki ellenségeink és ime mi egymásután vágjuk le fejeiket mint a hétfejü sárkányokat küzdő mesebeli lovag. Első volt a Belga, követ kezett Szerbia és Montenegró, majd Oláhország, azután a hatalmas Oroszország, mig most az olasz van soron.

Megnyilt a
KELENGYE
áruház Sz. László-tér 5. sz., a volt Krámer féle boltban. helyiségben.
Storok, ágyteritők, függönyök, szőnyegek, fruha és blous selymek nagy választékban.

* **Suche** für meine beiden Töchter franz. Unterricht Vorstellung von 2—3. Alpi-gasse 9

* **Felhivjuk figyelmét** a n. é. közönségnek a Magyar Országos Biztositó Intézet r. t. mai hirdetésére.

A felemelt vasuti menetdijak.

60—100 százalék az emelés.

Pár nappal ezelőtt, november 15-én léptették életbe a magyar kir. államvasutakon és a magy. kir. államvasutak kezelésében levő helyiérdekü vasutakon a már régebben emlegetett felemelt személydijszabát.

A menetdij felemelés elég tetemes s ha talán most mindjárt nem is, de reménlhetőleg rövid időn belül meg fogja apasztani az utazók számát s ez által megszünik a vonatok tulzsufoltsága, ami ma kinossá teszi az utazást.

Ugyanis a felemelt menetdijakat az eddigi menetdijakhoz viszonyitva 60—100 százalékkal emelték. Például Budapestre a gyorsvonat I. osztály eddig volt 29 60 K, most pedig 65 10 K, a II. osztály volt 19 10, most pedig 38 20 K; a személyvonat I. oszt. volt 20 90, most pedig 46 K, a II. o. volt 13 90, most 26.40 K, a III. oszt. volt 8.70, most 14 80 K.

A hazánkat közelebbről érdeklő viszonylatokra vonatkozó uj menetdijakat a következőkben adjuk.

Nagyváradról, illetve Nagyváradra:

Gyorsvonat:

	I.	II.	III.
	rangosztályban.		
Bereltyóujfalu	7 90	5 80	4 00
Püspökladány	18 00	10 60	7 20
Szolnok	38 90	22·80	15 80
Budapest	65·10	38 20	26 40
Mezőtelegd	7 90	4·80	2·90
Élesd	9·70	5 80	4 00
Csucsa	23 10	13 60	9 50
Kolozsvár	41·10	24·20	16·70
Brassó	86 00	50 60	35 00
Nagyszalonta	9·70	5 80	4 00
Gyula	20 20	11·80	8 20
Szeged	49 30	29 00	20·10

Személyvonat:

	I.	II.	III.
	rangosztályban.		
Bereltyóujfalu	6 80	4 00	2 20
Püspökladány	12 80	7·20	4·10
Szolnok	27 50	15 80	8 80
Budapest	46 00	26 40	14·80
Mezőtelegd	3·70	2 10	1 20
Élesd	6 80	4 00	2·20
Csucsa	16 30	9 50	5·30
Kolozsvár	29 00	16·70	9 40
Brassó	60 70	35 00	19 60
Nagyszalonta	6 80	4 00	2 20
Gyula	14 30	8·20	4·60
Szeged	34 80	20 10	11 20
Magyarcsóka	6·80	4 00	2 20
Belényes	16·30	9 50	5·30
Vaskóh	20·00	11·60	6·50
B. Diósgyőr	6 60	3 80	2·12
Székelyhid	8·10	4 80	2·62
Érmihályfalva	11 90	6 90	3 82
Margitta	14 10	8 00	4·52
Debreczen	10 30	5 90	3·32
Debrecen	14·10	8·00	4·52
Vámos	11·60	6·70	3·74
Gyoma	20 90	12 00	6·72

Megjegyezzük, hogy a nagyvárad—szegedi vonalon az idő szerint nem közlekednek ugyan gyorsvonatok, de azért lakosóljuk az arra vonatkozólag megállapitott menetdijakat.

Érdekes és sokakat érdekel azon intézkedés, mely a tisztviselők és katonatisztekre vonatkozik.

Mindazok az állami, törvényhatósági tisztviselők és alkalmazottak, valamint a ka-

tornászegylet, minden egyes családtagjai, akik addig is arcképe a igazolvány alapján féláron utazhatnak, ezután az alacsonyabb kocsiosztályra járó összeg felének fizetése ellenében a következő magasabb kocsiosztályban utazhatnak. Például az I osztályban a II. osztály felét a II kocsiosztályban a III. osztály tértivenyeit fizetik.

Gróf Széchényi Miklós püspök a VII. hadikölcsönért.

Gróf *Széchényi* Miklós püspök a hetedik hadikölcsönre *500 000* koronát jegyzett, ebből *százezer koronát a nagyváradi Népszövetségi Hitelszövetkezetnél.* Itt emiitjük meg, hogy a püspök két unokaöccsese, gróf *Erdődy* Tamás és Lajos a Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjánál *600,000* koronát jegyeztek.

Gróf *Széchényi* püspök legutóbb kiadott körlevelében a következő hatásos buzdító szavakkal ajánlja a hadikölcsön jegyzését:

— A m. kir. kormány hetedik hadikölcsönt bocsát ki, amelynek érdekében a tiszt. lelkész, tanár és tanító urak hazafias közreműködésére esmét, amiképpen azon hatékony befolyásának kötelességszerű latba vetésével az előző hadikölcsönöknél oly fényes sikereket érte el.

— Bizom benne, hogy a főhatóságnak ezen határozott akaratával szemben a magyar társadalom minden rétegének hazafias lelkesedése a legmelegebben fog nyilvánulni és a hadikölcsön is sikerrel járjon. Nemcsak magunk fogunk részt venni a hadikölcsön jegyzésében, hanem a hívekre és az iskolákon keresztül is arra fogjuk buzdítani, hogy a háború okozta rendkívüli kiadások fedezésére szükséges anyagi eszközök rendelkezésre bocsátásával mindenkor legyenek azokhoz, akik a határokon fagyban és hóviharban, szemben ellenséggel állanak őrt és védik békés otthonunkat.

Végül felhívja papjait, hogy hatáskörükben tegyenek meg mindent a hadikölcsön ügyében.

Hova lett a bőr?

Lukács Ödön a miniszternél.

A napokban közöltük a kereskedelmi miniszter leiratát, amelyben kereken kijelenti, hogy a hatósági cipőjavító műhelyek részére nem utal ki talp és fejbőrt.

Lukács Ödön főjegyző, aki nagy fáradsággal szervezte a hatósági cipőjavító műhelyeket, látva a közönség nagy szükségét a téli hónapokban, a cipő hiány miatt beálló bonyodalmakat, holnap felutazik a fővárosba, hogy feltárja ezt a visszaélést a rámutasson a dolog valódi okára, miért nem kapnak a nagyváradi cipészek és csizmadiák bőrt s miért nem jut Nagyvárad közönsége olcsóbb cipőhöz.

Rámutat, hogy vannak Nagyváradon oly vállalatok, amelyek kaptak bőrt, de azt nem dolgozták fel a közönség részére, hanem uzsora árért eladták s így az iparosok, akik azt drágán megvásárolták, csak drágán dolgozhattak.

Vannak továbbá névszerint is ismert olyan egyének, akik a háború előtt sem bőrkereskedők, sem cipészek nem voltak s csak most kereskedtek bőrrel s üzik a cipész ipart; ezek is kaptak nagyobb mennyiségű bőrt. Mindezeket *Lukács* Ödön fő jegyző uzsorakedvér, árdrágítás és anyagelvonás cimén feljelentette a rendőrségnél.

Budapesti útja alkalmából ezekről személyesen jelentést tesz a miniszternek s kérni fogja, hogy a Központot nagyobb pontosságra és körültekintés e utasítsa a miniszter s egyben kérni fogja, hogy Nagyváradra több bőrt utaljon ki.

*

Budapesti tartózkodását felhasználja a főjegyző arra is, hogy Nagyvárad város részére a petroleum- és a tüzi konyhagáz felemelését, valamint a burgonyaszállítás akadályainak elhárítása iránt intézkedjék a miniszter.

Hírek

* **Vasárnap a templomokban.** Ma, vasárnap a székesegyházban és a plebánia templomokban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: A székesegyházban reggel 7 órakor szentbeszéd és szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise, délelőtt negyed 12 órakor csendesmise; délután 3 órakor vecsernye, — a *várad-olaszi* plebánia templomban: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, délelőtt fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a *Szent László* templomban: reggel 7 órakor csendesmise, délelőtt 9 órakor szentbeszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor háborus ájtatosság; — a *váradvelencei* plebánia templomban: reggel 8 órakor szentmise szentlegmisével, reggel 9 órakor ünnepi szentmise és szentbeszéd; este 6 órakor prédikáció és háborus ájtatosság. — *A kapucinus atyák* templomában: reggel 7 órakor csendesmise, délelőtt 10 órakor énekes mise, délután 4 órakor litánia és szentbeszéd.

* **Személyi hir.** Dr *Lábán* Lajos kir. ítélőtáblai elnök több napi budapesti tartózkodásából hazaérkezett.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Dobói Dobay Imre 7. causzkrzredbeli főhadnagyot, Groszmann Ede 101. gy. e. beli tart. főhadnagyot és Bősenmayi (Blum) Emil 101. gyalogezredbeli hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával tüntette ki.

* **A becsületsértés vége.** A legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a közönség előtt ma este, mikor *Braun* Hanna Szent László-téri dohányárusnő *Lindenbaum* Jakab helybeli nagykereskedést a saját üzletében becsületében megsértette. Lindenbaum panasszal fordult a bírósághoz, s Braun Hannát 600 K pénzbüntetésre ítélték. Ezt az ítéletet a kir. tábla is helybenhagyta. A kir. pénzügyigazgatóság a jogerős ítéletet megküldését kérte a bíróságtól s annak alapján Braun Hannától a tőrsdejogot megvonta.

* **Az Urnők Mária kongregációja** vasárnap délelőtt 8 órakor tartja közös szentáldozását a Szent László plebánia templomban.

* **A Katholikus Népszövetség mozidélutánja.** A Katholikus Népszövetség ma, vasárnap délután a rendes 5 órai kezdettel mozidélutánt rendez. A műsor igen érdekes és szórakoztató:

1. Mester hiradó (aktuális)
2. Elegáns lakó (vigjáték)
3. A mohamedánok (látványos.)
4. A gyermek bosszuja (humoros.)
5. A védő ügyvéd (társadalmi dráma.)

Belépti díjak, népszövetségi tagoknak és családtagjaiknak személyenként 30 fillér, vendégeknek 50 fillér. A tagsági igazolványt a rendezőség előtt nem ismert tagok vagy hozzátartozóik a jegyváltáskor felmutatni tartoznak.

* **A Szociális Missiótársulat ünnepélye Gyulán.** A Szociális Missiótársulat Gyulán ma délután nagyszabású sajtóünnepélyt rendez, a melyen az ünnepi beszéd megtartására dr *Krüger* Aladárt kérték fel.

* **Kérelem a Vörös Kereszt urhölgyeihez.** A Stefánia Szövetség a hétfői napot folyó hó 19-ikét egyletünk céljaira engedte át, miért is tisztelettel felkérjük a Vörös Kereszt urhölgyeit, hogy e napon minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni a megyei székház nagytermében. — *A Vörös Kereszt Egylet vezetősége.*

* **A Kath Kör vetitő-estélye.** A Kath. Körben kedden *Némethy* Gyula dr tb. kanonok tart előadást Mária-Cellről. A rendkivül érdekesnek igérkező előadás délután 5 órakor kezdődik.

* **A biharmegyei főszolgabirói kar értekezlete** *Fráter* Barnabás aljegyző hó 21-ére nagyobb körü értekezletre hivta össze Bihar megye összes főszolgabiráit. Az értekezlet a rekvirálás részleteit, valamint a hadseregnek felhozatalával való ellátása érdekében indítandó akció részleteit fogja megbeszélni.

* **Citrom Olaszországból,** A tolmeini áttörés óta diadalmasan előrenyomuló hadseregünk egyik katonája, *Kertész* Jóssef egészen Velencéig előrejutott. Mintegy 60 kilométernyire Velencétől találta vele Kratochvil csendes, hogy szabadságra menjen. Ideje is volt körülnézni, már indulni kellett, de mégis hozott haza ritka, rég látott ajándékot olasz citromokat, szép sárgákat. Narancsot nem látott, sem gesztenyét, rizskását sokat evett, de a rizsföldekig nem jutott. A határon, ezuttal, nem vették el tőle a citromokat s így Nagyváradra is jutott néhány. Mindenki megnézte, megcsodálta a délinak savanyu gyümölcsét s kérdezte: mikor kapjuk a többit?

* **Adományok a hadiárvák javára.** Az elmult hét folyamán a következő adományok folytak be Biharvármegye Gazdasági Munkabizottságához a vármegyei illetőségü hadiárvák részére: Káplalani uradalom (Nagyvárad) 500, Liechtenstein Dezső (Hosszupályi) 200, Vajda Imre (Zsáka) és Bygler Zsigmond (Kismarja) 100—100 koronát. A községek hiszgadói közül az előljárók utján adakoztak: Álbis 63 90, Rojt 24, Besl 25, Kismarja 40, Hegykösszentimre 90, Biharrósa 13, Gálospetri 19, Szentjobb 68, Szombatság 17, Rézbánya 50, Biharkeresztesszó 36 64, Robogány 54, Kaposmány 15, Váradlesa 14, Sarkady István (Sarkadkeresztur) 10, Lovassy Sándor és Sárvári Imre (Váradlesa) 10—10 koronát. Az eddigi gyüjtés összesredménye az a heti 1458 korona 54 fillérrel 28967 44 korona.

Fontos olasz magaslatokat foglaltunk el.

Olasz harctér. *Budapest, november* 17. (Hivatalos) A Feltrétől délnyugatra emelkedő hegységben köd és fagyban makacsul harcolunk. Ezredeink az ellenség szivós ellenállásának megtörése után rohammal elfoglalták a Monte Prassolant és Monte Peurnót, miközben egy olasz ezredparancsnok, 50 tiszt és 750 főnyi legénység maradt kezünkön. A Piave alsó folyásánál a nyugati parton álló földerítő osztagainkat erős ellenhatás elől vissza kellett vonnunk.

Keleti és délkeleti harctér. *Budapest, november* 17. (Hivatalos.) Nincs jelenteni való. *A vezérkar főnöke.*

Olasz harctér. *Berlin, november* 17. A nagyfőhadiszállás jelenti: Az esőzés és havazás dacára fáradhatlanul támadó osztrák-magyar csapatok a Brenta és a Piave között megmászták a Monte Prassolan és a Monte Peurna meredek és az olaszoktól szivósan védelmezett csucsát és egy ezredparancsnokot, 50 tisztet és 750 főnyi legénységet elfogtunk. A Piave alsó folyásának nyugati partján földerítő harcok.

Ludendorf, első főszállásmester.

Az orosz front a forradalmi kormány mellett.

Budapest, november 17. (Saját tudósitónktól.) Berlinből jelentik: A Central News jelenti Pétervárról: Az egész orosz front, 5 hadosztály, valamint a doni kozákok kivételével elismerte a forradalmi kormányt. Az oranienbaumi helyőrség csatlakozott a bolsevikiekhez és a frontou való azonnali fegyverszünetet követeli.

Budapest, november 17. (Saját tudósitónktól.) Stockholmból jelentik: Krasznov tábornoknak Pulkovnál szenvedett veresége után Skobelev megkisérelte a közvetitést Kerenszki és Lenin között, amely azonban nem sikerült, mivel Kerenszki a neki felajánlott közvetitést visszautasitotta.

---

* **A Kath. Népszövetség adventi estéi.** A Kath. Népszövetség idei programmja egészen ujszerű lesz. A folyó év végén, november 30-tól kezdve a Népszövetség négy péntekén egymás után sorozatos *adventi estéket* rendez, melyeken *Pálffy* Béla váradszőllősi plébános fog beszédet mondani. Négy előadásának egységes témája: „Isten mint művész" a ezt fogja az emberi élet különböző koraiban, egyes szentek életéből vett példákból kiindulva, bemutatni. A rendkivül magas szinvonalu előadások közös érdekessége lesz, hogy közben az illető szentek életéből élőképek fogják a legjellegzetesebb jeleneteket bemutatni. A részletes kidolgozásán most fáradozik a rendezőség; a részletes programmot majdnem egy hétre közöljük. Fenntartott helyek ugy az egyes estélyre, mint mind a négy előadásra biztosithatók lesznek. Az estélyt a Kath. Növedék Egyesület anyagi és erkölcsmővédő intézete javára rendezik.

* **Aki halad el nem marad.** Haladás: tudnunkat kiegésziteni, több oldalu ismeretekkel gazdagitani. Aki haladni akar, az nem maradhat el a *Szabad Egyetem* előadásairól. (Minden szerdán 6 órakor a Katholikus Kör nagytermében. A belépés ingyenes. November 21 és 29-én dr *Karácsonyi* János c. püspök, a magyar tud Akadémia tagja *„A magyar honfoglalás, Nagy Lajos birodalma"* cimen tartott előadást a magyar történelemből. Ugyanakkor lép a közönség elé dr *Galamb* Jenő a jeles esztéta *„Regény és dráma"* c. tanulmányával. Mindkét előadás értékes gyöngyszeme a Szabad Egyetem e téli gazdag és változatos műsorának.

* **A magyar kormány befolyása a megszállott olasz területen.** Budapestről jelentik: Hadik Károlymesterségi miniszter a napokban osztrák kollégáival arról tárgyalt, hogy a megszállott olasz területen a magyar kormány befolyása is érvényesüljön a gazdasági berendezkedést illetőleg és a magyar kormány önállóan saját képviselőivel és szakértőivel legyen képviselve. Hadikosk hosszu kapacitálással sikerült elvait érvényre juttatni. A megszállott területen zsákmányolt élelmiszer oly dus, hogy az egész hadseregnek 8 heti élelmezését biztositi; főleg nagy rizskészlet és selymet zsákmányoltunk, amiből kis mennyiség a front mögötti lakosságnak is jut.

* **Még egyszer a Balkanszka Kronológ.** A letiltott pornográf-gyüjtemény visszaadása széles körben vetett hullámokat, a egyes helyeken az esethez füzött tegnapi megjegyzésünket kifogásolták. Röviden válaszolunk. Ha a kávéházban egy pornográf gyüjteményt találnak, egy éjjeli házaló nál, a képeket elkobozzák s a házalót letesznijják. Sose látja többé szemnyugvás képeit. De nem is ez a lényeg. Ugy-e nem szabad kolerabacillust vagy tifuszbacillust még epruvettában sem tartani, mert abból kimásznak, elterjednek s vesz edelmet hoznak. Akinél ilyet fedeznek fel, attól elveszik és megsemmisitik. Es a pornográf erkölcsi kolerabacillusokat egy zárt helyről kikerült a kávéházba s a birói itélet szerint 3—4 emberi megfertőzött, esenkivül birósági személyeket csömörrel töltött el. Helyes e ezt visszaadni tulajdonosának?

* **Bertrám Bruno előadása a Mérnökegyletben.** A Mérnökegylet kérésére rendkivül érdekes előadást tartott *Bertrám* Bruno premonstrei tanár a főgimnázium fizikai szertárában tegnap délután 5 órakor. Az előadást az egylet tagjain kivüli különösen nagyszámu hölgyközönség hallgatta végig. A tudós tanár a magas feszültségü váltakozó villamosáramokról beszélt s bemutatta Tesla kisérleteit. Az előadást az egész hallgatóság nagy feszültséggel hallgatta végig, mert rendkivül tanulságos volt ugy a szakembereknek, mint az érdeklődőknek s sokáig ünnepelték utána az előadót. Jövő szombaton ugyancsak a gimnáziumi fizikai szertárban a Röntgen féle sugarakról, a drótnélküli táviratozásról fog előadást tartani Bertram Bruno. Az előadás 5 órakor kezdődik, érdeklődőket is szivesen látnak.

* **Vavrik Béla meghalt.** Budapesti tudósitónk jelenti: Vavrik Béla dr, a Kuria másodelnöke meghalt.

* **Teljesen uj** szép szőrme boa és muff eladó Csengery utca 8, jobbra első utcai lakás.

* **Hadikölcsönjegyzés tőke nélkül.** Az „Atlas" életbiztositó társaság érdekes és uj tervezetet szerkesztett, amelyekkel mindenkinek lehetővé tesz a hadikölcsön jegyzést tőke nélkül. Részletekkel szolgál az „Atlas", VI. Andrássy ut 13. Nagyváradi kirendeltsége: Hegedüs Hirlapiroda, Rákóczi-ut 2. Telefon 13-01.

Legujabb füzőket legolcsóbban Kesztenbaum Julinál
lehet beszerezni
Rákóczi-ut (Korona gyógyszertár mellett)
Lelbchenek félárban.
Telefonszám 827.

* **Most az ideje** a szőrmék festésének, csipkefüggönyök tisztitásának, mintaszerü utáni festés, férfi- és női ruhák tisztitása gyászszinben ruhák sürgősségi kivitelben festetnek Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztitó gyárában Nagyváradon.

* **A Vili-ik magyar hadikölcsönre** a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár Korona Szövetkezete heti befizetések mellett elfogad jegyzéseket, melyek annak intézeti helyiségében (Rákóczi-ut és Uj u. sarok) a kár szövetkezeti ügyvezetőnknél Gáthy Sándor urnál eszközölhetők.

* **Asszonyoknál** Főüzlet Kossuth utca, fiók Rákóczi ut Csokonai Király, megérkeztek a Mikulások, szebbnél szebbek és olcsóbbak: Cukorban csokoládé, bonbonok konyak rum, tea, teasütemények, likörök, gyógy borok, Karácsonyra és ujévre megérkeztek az összes csemegék, finom halkonzervek. — Ajánlom is olcsók és zárdák figyelmébe. Nagyban és kicsinyben kapható. Telefon 635.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár** (Kossuth-utca 3.) hadikölcsön jegyzéseket polgári és katonai ügyfelektől készséggel elfogad. Betéteket korlátlanul rendelkezésre bocsát. Kölcsönöket ad a hadikölcsönkötvényekre 80% erej ig 4½% kamat mellett. A jegyzés alkalmával felszázalék jutalékot megtérit.

* **A Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság** (Bémer tér 1) közli, hogy a hatodik hadikölcsön végleges kötvényei megérkeztek és intézeti pénztáránál a hivatalos órák alatt, a kiadott pénztári elismervények ellenében átvehetők.

* **Bükk makkott** minden mennyiségben vásárolunk. Moskovits Mór és fia R.-t. Kolozsvári utca 62.

IRÓGÉPEKET
VESZ, ELAD,
CSERÉL és JAVIT
KARCZAG
ZÖLDFA-utca 5.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztitása. Függöny, kézimunka, kelengye nemüek tisztitása. Fekete festés elsőrendü kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztitó és gőzmosógyárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

* **Éjjeli őr** kerestetik intézethez. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

* **Eladó szőlőföld!** A város mellett, egy nagyobb *szőlőföld*, lucernás és gyümölcsössel eladó. Értekezhetni Mirtz János bőrkereskedőnél Kossuth-utca.

* **Elsőrendü** zongorista vagy zongorista nő állandó alkalmazást a felvetnek az Uránia színháznál. Jelentkezni lehet d. e. 11—12 ig és d. u. 5 órától az Apolló színháznál.

* **Amerikában,** New-Yorkban végezte tanulmányait. Budapesten és Temesváron jóhirnevü kozmetikai intézete volt, most Nagyváradon ujból elegánsan berendezett kozmetikai intézetet és hölgyfodrászatot létesitett, hol a jó hirnevü Pölöskey hölgyfodrászt szerződtette. Hölgyközönség figyelmébe.

* **Az Általános takarékpénztár Részvénytársaság** értesiti t. ügyfeleit, hogy a VI. 6 százalékos hadikölcsön végleges címleteit az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

* **1—2 ágyas** szobák a Zöldfa-épületben kiadók. Értekezhetni ugyanott.

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy kozmetikai müintézetemben bevezettem a **hölgyfodrászatot** *Pölöskey* a jóhirü hölgyfodrász szakszerü vezetésével. Minden hajmunkát **parókát a legmodernebb kivitelben** készitek. **Hajfestés minden szinben. Ondoláció K 2·50. Hajmosás K 1.** Arcápolás, manikür, hajszálszedés villannyal utánnövés nélkül. Arc üditás vizitenként 5 kor. **Deák Ferenc-u. 7. I. em.**

HIRSCHFELD VILMA.

APOLLÓ mozgó-színház

Vasárnap
A szerelem rabja
dráma.

Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 6 órakor kezdődnek

URÁNIA mozgó-színház

Vasárnap
Az igazság utja
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

VIGADÓ mozgó-színház

Vasárnap
A forradalmárok
szinmü 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon jóbarátsaink és ismerőseink, akik mélységes bánatunkban fájdalmunkat részvétükkel enyhiteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.

Váradi Lajos és családja.

SZINHÁZ

HETI MUSOR:

Vasárnap délután: Tündérlaki lányok.
Vasárnap este: Végre egyedül! (Bemutatóelőadás.)
Hétfő: Végre egyedül.
Kedd: Végre egyedül.
Szerda: Végre egyedül.
Csütörtök: Márványmenyasszony.
Péntek: Stabul rózsája.
Szombat délután: Három a kislány.
Szombat este: Feltékenység. (Bérletszünet.)
Vasárnap délután: Varázskeringő.
Vasárnap este: Végre egyedül.

Végre egyedül! Nagy ambicióval történt előkészület után ma este kerül először a két hires bécsi librettista, Willner és Bodanszky operettje a Végre egyedül! . . . amelyhez Lehár Ferenc irt nagyszerü muzsikát. A kedves zenéjü, mulatságos operettet nálunk Kovács Mihály karmesterünk tanitotta be, szereplői pedig: Kovács Margit, a jeles fiatal koloratura, Kálmán Manci, a társulat népszerü énekesnője, Bihari Sándor, a közkedvelt baritonista, Tompa Béla, Sztreti Jenő, Váradi Lajos, Sjoll Béla, Madas Pista és Iványi Jenő,

Árverési hirdetmény.

A Nagyváradi Templomüvegfestészeti, Üvegcsiszoló és Tükörárugyár r. t. felszámolása alatt elhatározta, hogy árurakterát, felszerelését és követeléseit nyilvános sárt ajánlat utján eladja.

Az ajánlat 1917 évi november hó 25 én délelőtt 12 óráig adható be dr Papp Károly nagyváradi ügyvéd ur irodájába (Szilágyi Dessö utca 5. sz.) és az ajánlattal egyidejüleg 2000 Koronás bánatpénz is csatolandó be.

A vételi illeték a vételáron felül vevőt fogja terhelni.

Vevő köteles a gyárhelyiség bérbérát 1918 február 1 től fizetni.

A felszámoló bizottság az ajánlatok közül szabadon választhat s fentartja a jogot, hogy azt el vagy el nem fogadja.

A felszerelés és a helyiség megtekinthető naponta délelőtt 11—12 óra között Gerlicsy utca 6 szám alatt.

A felszámolók.

Főszerkesztő: DR. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: DR. PAPP KÁROLY

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8·—
Majolika gyümölcs állvány	6·—
Majolika tálca fogóval	8·—
Majolika cukortartó diszes	5·—
Majolika gyümöles készlet	8·—
Vizes készlet csiszolt üvegből	8·—
Boros » » »	8·—
Likör » » »	8·—
Söröskészlet szines aranyozással	8·—
Boroskészlet szines	8·—
Vizeskészlet szines »	8·—
Likröskészlet szines »	8·—
Befőtteskészlet kristály fehér	8·—
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8·—
Majolika fali sótartó szines	5·—
Majolika vizeskancsó szines	5·—
Kenyér kosár szines üveggel	5·—
China ezüst cukortartó	5·—
China ezüst gyümölcs állvány	5·—
Majolika virágváza szines	5·—
Majolika virágfazék	5·—
Majolika disz figura	5·—
Porcellán főzőlábos	5·—
Porcellán főzőfazék	5·—
Teáskészlet szines aranyozással	25·—
Kávéskészlet szines aranyozással	25·—
Feketés készlet szines aranyozással	25·—
Ebédlőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	70·—
Hidegfelvágottas készl. sz. aranyozással	35·—
Mosdókészlet szines fin. diszitéssel	25·—
Fali tükör szines aranyozott kerettel	25·—
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25·—
Függő » » »	25·—
Teás pohár China ezüst foglalatban	8·—
Teás csésze szin. finom aranyozással	8·—
Kávés » » » »	8·—
Köpöcsésze » » »	8·—
Főzőlábos barna tüzálló füllel	8·—

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkeretek, :: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszmüáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Megnyilt a
FARKAS ÁRUHÁZ
Zöldfa u. 5. szám.
Legszebb játék és diszműáruk nagyraktára. Szolid árak!!!

Nagyszalontai járás főszolgabirójától.

2554—1917 szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye nagyszalontai járásában bekebelezett Ant községben elhalálozás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

1. Az állampénztártól évi 1506 K.
2. A község határában 16 hold 1486 □-öl szántóföld használata, melynek közterheit a község viseli.
3. Jegyzői lak, 4 szoba és mellékhelyiségek használata.
4. A jegyzői laknál 125 □-öl kert használata.
5. Vármegyei szabályrendeletileg megállapitott magánmunkálati dijak.
6. 6 öl tüzifa természetben.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy jegyzői oklevéllel és eddigi müködésüket gazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 28-án délután 5 óráig annál inkább adák be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást 1917. évi nov. hó 29-én délután 1 órakor fogom megejteni Ant községházánál.

Nagyszalonta, 1917. nov. 13.

Csanádi Jenő,
főszolgabiró.

Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezet
Nagyvárad, Zöldfa utca 2. szám. I-ső em.

Hadikölcsön-jegyzés
1 koronás heti befizetés mellett.

A Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezet a legutóbbi hadikölcsön kibocsátása alkalmából ismét módot óhajt nyujtani, hogy a hadikölcsön jegyzés hazafias munkájában mindenki, de különösen a társadalom legkisebb jövedelmü egyéni részt vehessen, hogy megtakarított ékszerei kedvezően gyümölcsözzenek és a legbiztosabb befektetésbe helyezhessék.

A Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezet emlékezve a 5 évre szóló évtizedes alapitó nyit, s mindenkinek aki *öt éven át heti 1 koronás* befizetésre kötelezi magát, *300 koronás* n. é. 6%-os *hadikölcsön-kötvényt* jegyez oly módon, hogy az öt év elteltével az illető a 300 koronás és szegü hadikölcsön-kötvényt megkapja.

Öt éven át a 300 koronás jegyzésről a befizetések 200 koronát tesznek ki, ennek elteltével az említett 300 koronás n. é. 6%-os jövedelmező állampapiri birtokába jut, mellyel befizetésről való kimutatásáról a befizetés 5 éve alatt is gondoskodva van. Akik nagyobb összeget akarnak jegyezni, *hetenként annyiszor 1 koronát fizetnek be, ahányszor 300 koronát jegyeznek* tehát 600 koronás jegyzésnél heti 2 koronát, 900 koronás jegyzésnél heti 3 koronát, 1200 koronás jegyzésnél heti 4 koronát és igy tovább.

A jegyzés alkalmával egy heti részletnek megfelelő összeg azaz 300 koronás jegyzésnél *4 korona fizetendő be*. A befizetések történhetnek hetenként, havonként vagy negyedévenkénti előre. Vidékiek havonta a szövetkezet postatakarékpénztári befizetési lapjain, tehát minden költség nélkül teljesithetik befizetéseiket.

A Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezete a VII-ik hadikölcsönre jegyzéseket a fenti módon f. évi december hó 15-ig fogadja el.

Bővebb felvilágositással a *Nagyváradi Hitelbank r. t.* keblében működő *Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezet* szolgál.

Ez a kedvező alkalmat hazánk áldozatra kész közönsége nagyobb megterhelése nélkül igénybe veheti, azért ezúton is felhivjuk szives figyelmét és megyunk

Nagyvárad, 1917. november hó

Kiváló tisztelettel
Nagyváradi Hitelbank Takarék és Segélyszövetkezet
igazgatósága

MEGNYILT AZ UJ MODERN
képkeretezési vállalat!

Képkeretezések a legujabb kivitelben, minden formában és szinben, bármily szélességben elvállaltatnak, szükség esetén 6 óra alatt elkészittetnek. — Ovál keretek és angol képek nagy választékban, olcsó árak mellett. — Ablaküvegezés azonnal elintéztetik. — Csiszolt kézi tükrök velencei kivitelben szintén kaphatók. — Mindennemü csiszolt tükrök és üvegek szállittatnak s a butorokba behelyeztetnek!

Nyilt üzlet! Rákóczi-ut 10. sz.

STERN PALOTA, a SZÉCHENYI-szállodával szemben! A nagyérdemü közönség becses pártfogását kéri

BLAU R.

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDOR

Épület- és diszmü bádogos, vizvezeték és villanyszerelő.

Nagy-Várad, Zöldfa-utcza.
Zöldfa-épület.

Villanymotor, irógépek, kerékpárok, ellenőrző kasszák és gramafonok szakszerü javitása és állandó jókarban tartása. Bronzmüves, lakatos és müszerész munkák elfogadtatnak.

Beraktározás!

Áruk, bútorok, termények stb. rövidebb-hosszabb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kivül boros és száraz pincék, istálók, kocsiszinek is állnak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tüz és betörés ellen biztositjuk. Közelebbi felvilágositással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa Részvénytársaság beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. számu lépcső.

!! Telefon 14-00. !!

Hordók
különböző nagyságban
eladók.
Moskovits Mór és Fia r.-t.-nál
Kolozsvári-utca.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendü fűzőszalon
NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon: 11—53 szám.

A Szigligeti-szinház müvésznőinek egyedüli fűzőszállitója. Tisztitásokat és átalakitásokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészittetnek.

Eladó

kedvező fizetési feltételek mellett a Várkapu-utca 4. és 6. számu, a Szent János-utca 30. számu, a Széles-utca 1. számu, mely közvetlen a 3. vashid szomszédságában van, valamint a Vizvezeték-utca 54. számu ház. Értekezhetni lehet a Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmibanknál Rimanóczy-utca 6. sz. alatt.

Gyermekéről,

a maga és családja jövőjéről

legjobban gondoskodik az, aki

15-60 éves életkorban

hadikölcsönös életbiztositást köt.

Készpénzfedezet nem kell.

10000 korona névértékü hadikölcsönért 20 év alatt összesen befizet:

gyermekbiztositásnál 4936 koronát
életbiztositásnál . . 5408 koronát

és előbbi elhalálozása esetére is biztositva van.

Legjobb tőkebefektetés
a hadikölcsönös tőkebiztositás.

6910 korona készpénzjegyzéssel biztosithat 10 évre 15 évre 20 évre 25 évre

16.500 20.000 25.000 30.000 K-t.

Előbbi elhalálozása esetén is az egész tőke azonnal esedékes. Mind a három példában 30 éves életkort vettük alapul

Részletes tervezettel szivesen szolgálunk

ATLAS életbiztositó r.-t. magyarországi vezérképviselősége
Budapest VI., Andrássy-ut 13. Telefon 307.

Nagyváradi kirendeltség:

Hegedüs-Hirlapiroda

Rákóczi-ut 2. szám. Telefonszám 13-01.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, **amerikai és sodronyágybetétek**: összehajtós ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Betüszedő tanulónak fiu és berakó tanulónak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

Megérkeztek

a „Park" Nagyáruház

Rákóczi-ut

ujonságai óriási választékban következő cikkekben:

Bőr diszmü árukban: erszények, zseb és szivartárcák.

Acél árukban: zsebkések, ollók és manicür cikkek.

Fésü árukban: bontó, kontyfésük, hajcsattok, hajtük.

Ajándék disztárgyakban chinaezüst, porcelán és bőráruk. Utazó készletek, gyermek játékok, piaci bevásárló táskák, sport cikkek kötött és szövöttáruk.

Ajánlom a n. é. közönségnek, hogy tekintse meg ujdonságaimat minden vételkötelezettség nélkül, mert módomban áll a legmeszszebbmenő előnyöket t. vevőimnek nyujtani.

„Park" Nagyáruház

Rákóczi-ut.

Magyar Országos Biztositó Intézet

Rt.

Hadi és hadikölcsön biztositási osztálya

A m. kir. Honv. Minisztérium Hadsegélyző hivatalának ellenőrzése alatt az elesettek özvegyei és árvái érdekében és javára.

Erdélyrészi Központja:

Nagyvárad Ferenczi Emlék-tér 2. sz. I. em.

Hadikölcsön jegyzés biztositással kapcsolatban.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

Intézetünk módot nyujt mindenkinek kis összeggel nagy összeget jegyeztetni és amellett saját magáról és családjáról is gondoskodhatni.

Aki pl. 1000 kor. hadikölcsön-biztositást köt, 20 éven át évenként egészben csak 86 koronát tartozik fizetni. — Ha a félúton időt engéli, ugy ő maga illeti meg az 1000 koronás hadikölcsön-kötvény, na bármikor előbb halna meg, akár itthon, akár a harctéren, ugy azt azonnal halála után családja kapja ki, minden utánfizetés nélkül.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül köthető hadikölcsön biztositás. Bélyeg vagy pótdíjték nem fizetendő.

Bármikor beszüntethető, a befizetett összeg esetben sem vész el.

Hadikölcsön biztositást köthet minden 15—60 éves egyén, nemre való tekintet nélkül.

A hadikölcsön biztositásból befolyó jutalék egyrészét a m. kir. Honv. Minisztérium Hadsegélyző Hivatala ujján az elesett hősök özvegyeinek és árváinak fogja juttatni és igy az, aki a **Magyar Országos Biztositó Intézet** hadikölcsön biztositási osztályánál köt meg a hadikölcsön biztositást, nemcsak hazafias kötelességet teljesit, hanem elesett hősink özvegyeit és árváit is támogatja.

Mindennemü felvilágositással készséggel szolgál a

Magyar Országos Biztositó Intézet rt.

Nagyvárad

Ferenczi Emlék-tér 2. I. em. Telefon 11-85.

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke **1.000,000 korona.**

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámitol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.

Jegyezzünk hadikölcsönt a PHÖNIX életbiztositó társaságnál!

A jegyzések életbiztositással kombinálva eszközölhetők. Jegyezhet minden 15 és 60 év között levő egyén, nemre való tekintet nélkül.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül.

Minden 1000 korona jegyzés után 20 éves tartamra évi 36 korona dij fizetendő. A biztositás lejártával a jegyző fél a jegyzett összeggel egyenlő cimletü hadikölcsönkötvényt kap kézhez. **Ha a jegyző fél a biztositás lejárta előtt, bármilyen körülmények között — a harctéren is — elhalálozik, a dijfizetés megszünik és a jegyzett összeg, illetve hadikölcsönkötvény a hátramaradottaknak azonnal kiadatik.**

10000 koronán felüli jegyzés orvosi vizsgálat mellett mérsékelt tarifális alapon.

Jegyezni készpénzzel is lehet. Minden 1000 koronáért 560 korona a készpénzben lefizetendő összeg.

A hadikölcsönre szabadságolt katonák legelőnyösebben a Phönixnél jegyezhetnek. **Az intézet a jegyzések arányában hozzájárul a hadiárvák és özvegyek alapjához.**

Főképviselet: Szent László-tér 1. sz.

TELEFONSZÁM 11-50.

Mindenkinek kötelessége ☞ hadikölcsönt jegyezni!

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e füszer és csemege kereskedésben. **Szalámi, sajt, szalonna,** kitünő **Málnaszörp, Törley pezsgő,** valódi kitünő **ó-borok.**

Saját termésü bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállitva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek liptói turó.

Telefonszám 11-49.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállitunk.
Telephon 92. sz.

Széltől, hidegtől
kifujt
vörös arcra és kézre
továbbá szeplő, **mitteszer** és **pattanások** ellen
legjobb szer az

Alabástrom Créme,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállitva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készitményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 2 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, zsiros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmulnak. Teljesen ártalmatlan készitmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ára üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszt"
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.
(Városháza mellett.)

A

„HÓFEHÉRKE"

Harisnya Áruház.

Tisztelettel értesiti Nagyvárad és vidéke n. é. közönségét, hogy a kötött és szövöttáru szakmában beállott sulyos beszerzési nehézségek következtében, a terhes üzleti kiadások fedezése szempontjából kénytelenek voltunk raktárunkat egyéb cikkekkel kibővíteni. Ajánljuk a n. é. közönség saját érdekében, hogy tekintse meg minden vétel kötelezettség nélkül óriási választékban érkezett **diszmü, játék, porcellán, toilet, bőráru** és még számtalan más uj árucikkeinket.

A legmesszebbmenő előnyöket kivánjuk t. vevőinknek nyujtani, ugy kötött-szövött, mint a felsorolt uj cikkekben.

Tisztelettel

„Hófehérke" Harisnyaáruház
Szent László-tér. Sas palota

Szent László-nyomda részvénytársaság Nagyvárad.